

Zondag 13 oktober 2019

Tekst: 1 Samuel 19: 18 – 20: 17

Thema: Mag ik dan bij jou

[DIA] Kijk eens goed naar die aanstormende golven, dat uiteenspattend water én die vuurtoren daar tussenin. Fascinerend hoe de elementen inbeuken op deze vooruitgeschoven post tussen land en water. Je kunt er uren naar kijken. Hier gebeurt iets. En terwijl je naar dit beeld kijkt, is het voor sommige mensen alsof ze naar hun eigen leven kijken. De beukende zee van de gebeurtenissen, de huizenhoge golven, en zij staan er midden in. Kun je staande blijven, of ga je bezwijken? En opeens gaat het niet meer om een mooi en stoer plaatje, maar om alles wat er met je gebeurt. Dit is een foto van *Whiteford Lighthouse*, aan de zuidkant van Wales, Groot-Brittannië. Bij deze foto moest ik denken aan David, de toekomstige koning van Israël. In de hoofdstukken 19 en 20 komt hij steeds meer onder vuur te liggen. De golven beuken op hem in. Daarmee gaat het vandaag over de vraag: Hoe blijf je staande? En vooral: Wat voor fundament geeft de Schrift opdat wij op onze beurt staande kunnen blijven? In dit Schriftgedeelte ontdekken we twee krachtige pijlers: profetie en verbond.

[DIA] Dan zou je dit krijgen: de beukende zee, de huizenhoge golven en jij of ik daar tussenin. En zo iets als profetie, of het verbond, zou mij dan staande kunnen houden? Profetie en het verbond als een soort heipalen waarop mijn leven zou rusten? Je voelt al hoe voorzichtig ik het formuleer, want klopt het ook? Vormen profetie en het verbond werkelijk stabiele steunpilaren? Of is het een soort theologisch abracadabra, waar je in de praktijk nauwelijks op kunt leunen? Worden woorden als profetie en verbond niet eerder gebruikt als raadselwoorden, waarbij niemand weet wat er precies mee wordt bedoeld? Kortom: Tijd om 'profetie' en 'verbond' te gaan verkennen.

[DIA] Laten we beginnen bij profetie. Ik zei al, profetie is vaak een soort raadselwoord geworden. Veel mensen vandaag denken dat je met zo iets als profetie vooral natte voeten krijgt, want je loopt als het ware op geestelijk zompige bodem. Denk nog even aan dat merkwaardige verhaal van Saul die David probeert te doden. David had zich verstopt in het profetenhuis te Rama, zeg maar: David verstopt zich achter de brede rug van de profeet Samuel. En blijkbaar had zich rondom Samuel een groep mensen verzameld die een profetengemeenschap vormde. Zijn het mensen die af en toe helemaal in de Heer zijn? Zijn het mensen die op bepaalde momenten in extase leven? Wie zal het zeggen, maar de mannen van Saul komen er niet doorheen, zij worden door de geest van God overmand en zij raken in vervoering. Dat gebeurt tot drie keer toe. En uiteindelijk komt Saul zelf en ook hij wordt door de geest van God overmand, hij trekt zijn kleren uit en valt naakt en tierend op de grond. Even tussen de bedrijven door, dit is zo ongeveer het protestantse schrikbeeld met het oog op pinksterchristenen. Oncontroleerbare gebeurtenissen, zeer vroom, maar het lijkt alle perken te buiten te gaan, daar wil je niet tussen gevonden worden. En zo werd voor velen het woord profetie een raadselwoord, vreemd en bizar. Dus: Wat moet je hiermee?

[DIA] Laten we naar de vraag gaan wat profetie is. Hoewel Samuel ook een profeet was, treden de grote schriftprofeten pas veel later op. Amos is de eerste, hij profeteerde ongeveer 750 jaar voor Christus. Vanaf die tijd ontwikkelt de schriftprofetie zich en komt in Jesaja, Jeremia en Ezechiël tot een absoluut hoogtepunt. Maar bij hen gaat het om veel

meer dan razernij, vervoering en bizarre onthutsende toestanden. Wat was voor hen profetie? Het eerste is dat de profeet door God aangesproken wordt. Het goddelijke woord kwam tot de profeet en deze moest spreken. Hoewel dat komen van Gods woord ingrijpend en overweldigend moet zijn geweest, dat is onmiskenbaar, was de profeet toch niet totaal van de kaart. Sterker nog, de profeet onderhandelt vaak vanaf het begin met God dat God hem nu juist niet moet hebben. Dat hij voor dit werk niet geschikt is. Bij Jeremia zie je dat nog het sterkst. Jeremia roept het uit:

'Nee, Heer, mijn God!

Ik kan het woord niet voeren, ik ben te jong.'

Jeremia is overweldigd, maar desondanks is hij zeer in staat om weerwoord te bieden. Het woord neemt hem in dienst, maar het is wel een dienst waar hij volop Jeremia blijft. Dat wil zeggen: een jonge jongen, die zucht en kreunt onder de goddelijke inwerking. Natuurlijk, als de profeet tot het volk spreekt, dan gaat het om de woorden van God, maar tegelijkertijd zijn het gesproken woorden vanuit de totale persoonlijkheid van de profeet. En dat is een tweede, de profeet met al zijn moeite wordt een deel van de boodschap. Jeremia die zucht en kreunt, die worstelt en zich veel te jong weet, het blijkt een deel van het goddelijke woord te zijn. Dat moet je niet wegpoetsen, dat hoort er volstrekt bij. En dan de inhoud van de boodschap, vaak denken mensen dat profetie hetzelfde is als toekomstvoorspelling. Maar toch is dat veel te kort door de bocht. De profetische boodschap stelt de mensen voor een beslissende keus, dat is het derde kenmerk. De keus tussen de weg van de Heer of de vele dwaalwegen van deze wereld. Kortom: Het kenmerk van de Bijbelse profetie is het door God aangesproken worden (1). En (2) terwijl de profeet tot het volk spreekt, gebeurt dit vanuit heel zijn persoonlijkheid, waarmee de profeet niet maar een kleurloze klankkast is. En (3) als we letten op de boodschap, dan gaat het niet om een afgerond verhaal, maar om een beslissende keus waar mensen mee aan de slag moeten.

[DIA] Even terug naar Saul en zijn manschappen, naar die profetenschool daar bij Samuel, wat moet je daar dan mee? Profetie zoals benoemd bij de grote profeten, dat is mag je wel zeggen: de Geest Gods volop aan het werk. In deze tekening zou dat het gele hart zijn, het gele hart als de kern van de profetie. Maar rondom het hart is er zoiets als een, laten we zeggen, magnetisch veld. Een geestelijk veld, waartoe mensen zich aangetrokken wisten, waaraan ze mee wilden doen, dat is wat je ziet bij de profetenschool van Samuel. Daar gebeurt best wel iets, maar het is niet het hart zoals we dat later bij Jesaja en Jeremia zullen tegenkomen. Het is eerder een soort blikseminslag, waar iemand op afstand, zoals Saul, wel de krachtwerking van proeft, maar niet de verdieping aan beleeft. De krachtwerking van de Geest raakt Saul, het overweldigt hem, maar hij is als een zeilboot die door een valwind geraakt wordt. Het kom in hem niet tot een resonans, daardoor dobbert hij stuurloos rond. Het goede is dat hij afgehouden wordt van het kwaad. Het negatieve is dat hij de verbinding met zichzelf en God niet weet te vinden.

[DIA] Ook David, als we naar hem kijken, wordt geraakt door de krachtwerking van de Geest, maar bij hem gebeurt er iets anders. Inplaats van dat hij omverblazen wordt, weet hij te vluchten naar Jonathan. Natuurlijk puzzelen we hier in al die beweging met dat wat profetie kan zijn. Als Gods Geest in deze vroege fase van de geschiedenis komt, dan gebeurt er zeker iets. Het magnetisch veld van de Geest blijkt voor koning Saul een kracht te zijn die hem weerhoudt van zijn kwade daden. Het magnetisch veld van de Geest werkt in David op zo'n manier dat hij kan vluchten op de wind van de Geest naar zijn vriend Jonathan. En

natuurlijk past hier de beginvraag: Is zoiets als profetie dan werkelijk een stabiele steunpilaar? Als er dan van alles met je gebeurt: heb je dan iets aan profetie? Overigens, als je die vraag aan Saul, of aan Jeremia, of aan Ezechiël stelt, dan krijg je telkens een ander antwoord. Saul zal het ervaren hebben als een sterke tegenwind. Jeremia en Ezechiël hebben die tegenwind zeker ook gevoeld, maar zij vertrouwden op de belofte dat Gods spreken in dit alles ten goede voor het volk aan het werk was. Zo is het een krachtige steun.

[DIA] En David? Ik denk dat David in de storm eigenlijk maar één ding wil: Mag ik dan bij jou. Dit is zijn klacht:

'Wat heb ik toch verkeerd gedaan?

Waarom heb ik me schuldig gemaakt?

Wat heb ik je vader misdaan, dat hij mij wil doden?'

Hier hoor je de pijn en het verdriet van de beukende zee, de huizenhoge golven die op David aanstormen terwijl hij er midden instaat. Maar de wind van de Geest heeft hem naar Jonathan gebracht, kroonprins maar naar blijkt vooral bondgenoot. Want Jonathan sluit een verbond met David, zoals er staat:

'Jonathan sloot een verbond met het huis van David met de woorden:

'Moge de Heer je daaraan houden.'

In die storm van het leven is deze vriendschap, dit verbond, als een veilig baken. Het verbindt deze twee mannen aan elkaar. En dan niet zo maar twee individuen, nee, dit verbond verbindt deze mannen met elkaar in God zelf, want Jonathan ziet in David God aan het werk. Dit is wat Jonathan zegt:

'Ik weet wel dat je me zolang als ik leef goed zult behandelen,

zoals de Heer dat voorschrijft,

maar beloof me dat je ook na mijn dood mijn nakomelingen steeds goedgezind blijft, zelfs wanneer de Heer al je vijanden een voor een van de aardbodem wegvaagt.'

Jonathan ziet Gods toekomst in David, 'de Heer zal je vijanden wegvagen'. In David ziet hij de Heer aan het werk en daarmee wil hij zich verbinden. Terwijl David vlucht en steun zoekt, ziet Jonathan iets anders: hij ziet in David God aan het werk. En daarom draait hij het om, met zoveel woorden zegt Jonathan:

'David, door mij te verbinden met jou, verbind ik mij met God.

En via jou, David, zeg ik aan God: mag ik dan bij U.'

Mag ik dan bij U, als de storm van de toekomst losbreekt. Opnieuw is dat een krachtige steun.

[DIA] Laten we een poging doen dit te vertalen naar onze tijd. Profetie wijst naar Gods spreken, Gods intense betrokkenheid bij mensen. Profetie wijst naar de krachtige werking van Gods Geest die in Woord en Werk bij mensen komt. Kun je dit vertalen naar jezelf en naar jouw leven? De kern van profetie is de beweging Gods onder jouw leven. Gods Woord dat naar jou uitgaat, al ver voordat je er zelf besef van hebt. Gods Geest die je omgeeft vanaf het prilste begin. Dat is de profetische, geestelijke dynamiek. Een belangrijke vraag is natuurlijk: Zie je dat altijd, weet je dat? Nee, je ziet het niet altijd, je weet het niet altijd, wat nodig is, is geloof. Geloof dat God er is voor mij. Natuurlijk is de stap van David naar ons toe heel groot, maar in Christus mogen we Gods intense betrokkenheid ook op onszelf toepassen. We ontdekken bij David dat het Woord van God niet afhankelijk van de omstandigheden is. Gods betrokkenheid begint in God zelf, niet in de omstandigheden en

dát geldt in Christus ook voor ons. Ook al zijn mijn omstandigheden niet succesvol, niet wat ik zou willen, God houdt vast. En precies dat mag ik mij toe-eigenen, God houdt mij vast! Misschien moet je dat woord gewoon eens opschrijven en voor je neerleggen: Ik geloof dat God mij vasthoudt. Soms tegen de omstandigheden, de storm en de golven in, is dat wat ik geloof. Dat is één, Gods realiteit tot je door laten dringen door dit present te stellen. Een tweede is, dat die beweging Gods onder mijn leven, respons vraagt. David en Jonathan sluiten een verbond, zij verbinden zich in vriendschap met het oog op Gods toekomst. Dat verbond stelt mij daarmee één krachtige vraag: durf ik mijn leven met anderen te verbinden? Zeker, dat is lastig, dat heb je niet zo maar één twee drie, dat moet je oefenen, bijvoorbeeld op jouw kring, bijvoorbeeld met de mensen die je gegeven zijn. Dat is een oefenen in het onder woorden brengen, zoals Jonathan dat met David deed. Woorden zoeken en spreken die zeggen wat je ziet en gelooft in die ander. Jonathan zag in David God aan het werk. Zoek deze week eens iemand waarbij je dat probeert te zeggen, wat je ziet en gelooft in die ander. Dat is spannend en vreemd, en toch.... Als het gaat over de vraag hoe je in de storm van het leven staande kunt blijven, dan is de verbinding met een naaste van groot belang, want juist in die verbinding mag je ontdekken dat Gods liefde nabij is.

*Ook al gaat mijn weg
door een diep dal van duisternis heen,
Gods liefde drijft de angst uit in mij.
Ook al loop ik vast,
overvallen door een hevige storm,
ik keer niet om want God is nabij.*